

SPRAWIEDLIWOŚĆ. JAK POSTĘPOWAĆ SŁUSZNIE?

Prowadzący: Filip Biały

E-mail: filip.bialy@amu.edu.pl, strona internetowa: www.filipbialy.pl

Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu, rok akad. 2017/2018

OPIS ZAJĘĆ

Czy aborcja powinna być legalna, bez względu na przyczynę? Czy osobom tej samej płci należy przyznawać prawo do zawierania małżeństw? Czy program „500+” jest słusznym wsparciem dla rodzin z dziećmi, czy raczej niesprawiedliwą redystrybucją pieniędzy z podatków? Z tymi i podobnymi pytaniami spotykamy się każdego dnia. Niekiedy potrafimy na nie odpowiedzieć w sposób zdecydowany, innym razem nie umiemy ich jednoznacznie rozstrzygnąć. Często tych, którzy odpowiadają na te pytania inaczej niż my, oceniamy krytycznie: jak można *tak* myśleć?! To z kolei wieść może do bardzo ostrych sporów, których strony okopują się na swoich pozycjach i nie przyjmują do wiadomości żadnych argumentów swoich przeciwników. Nikogo, kto obserwuje scenę polityczną, nie trzeba przekonywać, iż jest to recepta na wiodące donikąd, nieledwie erystyczne starcie.

Celem zajęć *Sprawiedliwość. Jak postępować słusznie?* jest ukazanie, jakie racje kryją się za stanowiskami zajmowanymi przez ludzi w najbardziej spornych kwestiach moralnych. Obierając za naszego przewodnika profesora Michaela Sandela (Uniwersytet Harvarda), jednego z najwybitniejszych współcześnie filozofów politycznych, podczas zajęć zapoznamy się z fundamentami myślenia o polityce. Ta niezwykle przydatna wiedza umożliwi nam głębokie zrozumienie przyczyn sporów moralnych w życiu społecznym i politycznym, a także pozwoli na prowadzenie owocnej dyskusji na ich temat.

Po tych zajęciach na świat spoglądać będziemy zupełnie inaczej niż dotychczas.

KURS E-LEARNINGOWY HARVARDX: ER22.1X JUSTICE (2017)

Zajęcia *Sprawiedliwość. Jak postępować słusznie?* przygotowują do przystąpienia do bezpłatnego, opartego na wykładzie *Justice: What's the Right Thing to Do?* Michaela Sandela kursu e-learningowego, oferowanego przez Uniwersytet Harvarda na platformie edX.org. Kurs ten zaliczać można do 15 grudnia 2017 roku, jednak będzie on także dostępny w kolejnych latach.

ZASADY ZALICZENIA

Aby uzyskać zaliczenie, należy aktywnie uczestniczyć w zajęciach, a także – w ramach e-learningu – przystąpić do trzech quizów. Quizy mają umożliwić studentkom i studentom sprawdzenie postępów w przyswajaniu wiedzy – ich wynik nie wpływa na ocenę z zajęć. O ocenie końcowej decyduje przebieg indywidualnej rozmowy z prowadzącym, której celem jest dowiedzenie przez studentkę lub studenta umiejętności rozumowania i argumentacji na temat najistotniejszych problemów etyczno-politycznych, a także znajomości omówionych podczas zajęć pojęć i koncepcji, ich autorów oraz reprezentujących je nurtów etyki i filozofii.

Alternatywną możliwość zaliczenia daje przystąpienie i zaliczenie z pozytywnym wynikiem (do 15 grudnia) kursu e-learningowego ER22.1x Justice na platformie edX.org. W takim przypadku student lub studentka otrzymują ocenę bardzo dobrą.

OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH

Zajęcia prowadzone są metodą b-learningu i liczą 30 godz., z których 24 godz. przeznaczone są na spotkania w sali wykładowej. Kolejne 6 godz. przeznaczonych jest na pracę zdalną studentek i studentów, polegającą na przygotowaniu i przystąpieniu do 3 quizów na platformie e-learningowej.

Obecność na zajęciach kontaktowych jest obowiązkowa. Dopuszczalne są 2 nieusprawiedliwione nieobecności. Każda kolejna nieobecność wymaga przedstawienia usprawiedliwienia (zwolnienie lekarskie). Nieobecność na więcej niż 4 zajęciach uniemożliwia uzyskanie zaliczenia, bez względu na powód bądź usprawiedliwienie nieobecności.

TEMATYKA SPOTKAŃ

Pierwsze zajęcia kontaktowe odbędą się 4 października 2017 r., ostatnie – o ile nie przydarzą się godziny dziekańskie lub dzień rektorski – 3 stycznia 2018 r. Ostatnie trzy, przewidziane planem spotkania przeznaczone będą na przeprowadzenie zaliczenia.

1. Wprowadzenie: jakie postępowanie jest słuszne?
2. Jak najwięcej szczęścia dla jak największej liczby ludzi (utilitaryzm Jeremy'ego Benthama i Johna Stuarta Milla)
3. Czy posiadamy sami siebie? (libertarianizm Roberta Nozicka)
4. Sprawiedliwość a własność prywatna (John Locke)
5. Wolny rynek a moralność

Quiz I

6. Czy moralny znaczy wolny? (deontologia Immanuela Kanta)
7. Czy wolno okłamać mordercę?
8. Dwie zasady sprawiedliwości (egalitaryzm Johna Rawlsa)
9. Czy równość można uzgodnić z wolnością?

Quiz II

10. Kto na co zasługuje? (Arystoteles)
11. Jednostka czy wspólnota? (komunitaryzm)
12. Zakończenie: Jak dyskutować na temat najbardziej spornych problemów społecznych?

Quiz III

- Rozmowa zaliczeniowa – tura I (10 stycznia 2018)
Rozmowa zaliczeniowa – tura II (17 stycznia 2018)
Rozmowa zaliczeniowa – tura III (24 stycznia 2018)

MATERIAŁY

Wszystkie materiały kursowe, takie jak teksty źródłowe, klipy wideo oraz quizy, dostępne będą w kursie *Sprawiedliwość*, dostępnym na platformie e-learningowej UAM pod adresem: <https://www.elearning.amu.edu.pl/wnpid>.

LITERATURA

Sandel M. J. (2013), *Sprawiedliwość: jak postępować słusznie?*, Warszawa.

Arystoteles, *Etyka nikomachejska*, wyd. dowolne (fragmenty).

Arystoteles, *Polityka*, wyd. dowolne (fragmenty).

Bentham J. (1958), *Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa*, Warszawa (fragmenty).

Kant I., *Uzasadnienie metafizyki moralności*, wyd. dowolne (fragmenty).

Locke J. (2015), *Dwa traktaty o rządzie*, Warszawa (fragmenty).

MacIntyre A. (1996), *Dziedzictwo cnoty: studium z teorii moralności*, Warszawa (fragmenty).

Mill J. S. (2005), *Utylitaryzm*, Warszawa (fragmenty).

Rawls J. (2009), *Teoria sprawiedliwości* (fragmenty).

Sandel M. J. (2013), *Czego nie można kupić za pieniądze: moralne granice rynku*, Warszawa.